

- Zasady dynamiki Newtona

- Równania ruchu: $m \frac{d\vec{v}}{dt} = \vec{F}$ lub $m \frac{d^2\vec{r}}{dt^2} = \vec{F}$

1. Wykresy.

Zależność energii potencjalnej układu dwóch cząstek odległych od siebie o r wyraża się wzorem

$$E_p(r) = \frac{a}{r^6} - \frac{b}{r^4},$$

gdzie a i b są stałymi dodatnimi. Przedstaw na wykresie zależność E_p w funkcji r .

(Wskaz.: Odpowiedź znajdziesz w zakładce "abecadło matematyczne...", plik *pochodne.pdf*).

2. Ruch jednostajny po okręgu określony jest przez $|\vec{r}| = R = const$ i $\omega = \frac{d\varphi}{dt} = const$. W układzie kartezjańskim wektor wodzący wskazujący położenie poruszającego się punktu:

$$\vec{r}(t) = R \cos \varphi \hat{i} + R \sin \varphi \hat{j},$$

gdzie kąt $\varphi = \varphi(t)$ pomiędzy osią x a wektorem wodzącym $\vec{r}$ jest funkcją czasu. 1) Znajdź wektory prędkości $\vec{v}$ i przyspieszenia $\vec{a}$ (przez różniczkowanie, pamiętając, że $\frac{d\varphi}{dt} = \omega$) oraz wartości tych wektorów, 2) Oblicz iloczyn skalarny $\vec{v} \cdot \vec{r}$. Czy są to wektory prostopadłe? 3) Oblicz iloczyn wektorowy $\vec{r} \times \vec{a}$. Czy są to wektory równoległe czy antyrównoległe?

3. Znaleźć wartość siły (stałej) działającej na ciało o masie 2.5 kg jeśli w ciągu 5 s od chwili spoczynku przebyło ono drogę 40 m.
4. Cegła leży nieruchomo na desce, która jest nachylona do poziomu pod kątem 30° . Narysuj wszystkie siły działające na cegłę.
5. Ciało o masie M wiszące na linie spuszczaemy z wysokości d pionowo w dół tak, że ma stałe, skierowane do dołu przyspieszenie, równe $\frac{g}{4}$. Znaleźć naprężenie liny.
6. Samochód wjeżdżając na wznoszący się odcinek drogi miał prędkość początkową 36 km/godz. Znaleźć drogę, jaką przebył samochód (na wyłączonym silniku) do chwili zatrzymania się, oraz czas trwania ruchu opóźnionego, jeśli współczynnik tarcia $\mu = 0.5$, a kąt nachylenia drogi $\alpha = 10^\circ$. Na szkicu narysuj siły działające na samochód.
7. Na równi pochyłej o kącie nachylenia 30° umieszczona jest masa 3 kg, która połączona jest nieważką i nierozciągliwą nitką, przełożoną przez mogący się obracać bez tarcia krążek, ze zwisającą swobodnie drugą masą 2 kg. Obliczyć przyspieszenie obu mas (także jego kierunek) oraz naprężenie nitki jeśli ruch odbywa się bez tarcia. Ruch krążka zaniedbać.
8. Ciało o masie M wiszące na linie spuszczaemy z wysokości d pionowo w dół tak, że ma stałe, skierowane do dołu przyspieszenie, równe $\frac{g}{4}$. Znaleźć naprężenie liny.
9. Masa m spada swobodnie z pewnej wysokości, bez prędkości początkowej. Napisać równanie ruchu (II zas. dyn.), w którym nieznaną funkcją jest $v(t)$, w przypadkach: a) bez oporu powietrza, b) uwzględniając, że siła oporu jest proporcjonalna do prędkości, $F = k \cdot v(t)$ (k - stała). Znaleźć rozwiązanie (tzn. $v(t)$) dla przypadku a) i zrobić wykres $v(t)$. Dla przypadku b) pokazać, że istnieje maksymalna prędkość, którą może uzyskać spadająca masa (tzw. prędkość graniczna). Jakim wzorem się ona wyraża?
(punkt b) zrobimy wspólnie na ćwiczeniach)
10. Ruch masy m , który odbywa się pod wpływem siły F zmieniającej się proporcjonalnie do wychylenia x tej masy od punktu równowagi i przeciwnie skierowanej do tego wychylenia ($F = -kx$, k - stały dodatni współczynnik) nazywany jest ruchem harmonicznym. Takim ruchem poruszać się może np. ciężarek zawieszony na sprężynie. Napisz równanie tego ruchu (II zas. dyn.). Zgadnij rozwiązanie $x(t)$, które spełnia to równanie (zgadywanie to też dobry sposób rozwiązywania równań różniczkowych).